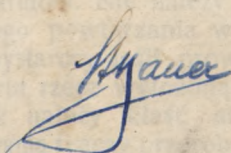

POLSKIE DRUŻYNY STRZELECKIE.

PROGRAM
WYKSZTAŁCENIA REKRUTCKIEGO

(SZKOŁA ŻOŁNIERSKA).

Kolekcja
Emila Kornasia

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'M.auer'.

LWÓW

NAKŁADEM POLSKICH DRUŻYN STRZELECKICH.
Z Drukarni Polskiej, LWÓW, CHORĄCZYŹNY 31.
1913.

CM KEX 327071

WYKONANIE REKRYWACJI

(ZATOKA KRAJOWA)

Wojewódzka Biblioteka Publiczna
w Opolu

Wpisano do Księgi Akcesji

Akc. D1 nr 34 / 201 / CM

I.

1. Szkoła żołnierska ma za zadanie wykształcić rekrutów na żołnierzy, którzy pod odpowiednim kierownictwem umieją walczyć we wszystkich warunkach. Trwa ona przeciętnie trzy miesiące.

2. Zasady prowadzenia szkoły żołnierskiej:

Prowadzący szkołę ma posiadać gruntowną znajomość wiedzy wojskowej w zakresie szerszym, niż jej w szkole udziela oraz doświadczenie i wyrobione metody prowadzenia pracy.

Szkoła żoł. powinna być prowadzoną bez urządzania wykładów czysto teoretycznych. Program teoretyczny powinien być przerabiany raczej w formie pogadanek i objaśnień, przy zwracaniu uwagi na stopień wykształcenia rekrutów. Nie należy wymagać od rekruta bezwarunkowego powtarzania w jasnej formie rzeczy usłyszanych, wystarczy jeśli prowadzący przekona się, iż dany rekrut rzecz wyłożoną rozumie i pamięta. Główny nacisk należy kłaść na umiejętność praktycznego zastosowania rzeczy przerobionych, tak, by rekrut stając się szeregowcem umiał w zakresie służby żołnierza zawsze odpowiednio postępować.

3. Program niniejszy podaje z zakresu poszczególnych działów to, co rekrut musi sobie przyswoić,

by stać się szeregowcem. Wyliczenie szczegółowe oraz rozdzielanie na tygodnie pomoże prowadzącemu w stosowaniu odpowiedniej metody do osiągnięcia celu.

W tygodniu należy zajęcia rozłożyć następująco: Trzy razy zbierać szkołę i przerabiać:

1. zajęcie: Przerobienie części programu teoretycznej w formie pogadanki ze zwracaniem uwagi rekrutom na zastosowanie praktyczne.

2. zajęcie: Musztra zwarta lub bojowa — zależnie od programu.

3. zajęcie: Ćwiczenie polowe, na którym przerabia się praktyczne ćwiczenia z zakresu przerobionych wiadomości oraz musztrę.

Zajęcie 1. trwa 1—1½ godz. Odbywać je można w izbie, a także w polu. Zajęcie 2. na boisku lub pod miastem. Trwa około 2 godzin, najlepiej odbywać w godzinach wczesnych porannych lub wieczornych. Zajęcie 3. w niedziele i święta, trwa kilka godzin, pół dnia lub dzień, należy je łączyć z ćwiczeniem marszowym; odbywa się w polu.

Na każdym ćwiczeniu (zajęciu) należy powtarzać poprzednio przerobione celem utrwalenia nabytych wiadomości oraz lepszego wyćwiczenia rekrutów.

4. Prowadzący powinien wykorzystać czas spoczynków i przerw dłuższych w ćwiczeniach w celu zaznajamiania rekrutów z zadaniami militarystyki polskiego. Podawaniem przykładów sławnych czynów oręża polskiego, zwłaszcza z walk o zdobycie Niepodległości i podawaniem przykładów z życia sławnych żołnierzy polskich powinien budzić rycerskiego ducha i podnosić poziom ideowy. Polecać powinien studyowanie historii polskiej, zwłaszcza porozbiorowej.

II. Rozkład programu.

Tydzień I.: 1. Służba wewnętrzna: Prowadzący objaśnia zadania pracy, organizację Drużyn i oddziału. Pojęcie służby i obowiązki żołnierza. Przełożony a starszy; podkomendny a młodszy. Prowadzą-

cy wskazuje przełożonych i starszych w oddziale i komendzie miejscowej. Stosunki ze starszymi: meldowanie i raportowanie. Postawa „Baczność“ i jej stosowanie. Oddanie czci. Obowiązek pilnego brania udziału w zajęciach służbowych; punktualne stawianie się na zbiórkę, zachowanie się w razie niemożności stawienia się. Wysokość i sposób składania opłat.

2. Musztra jednostki: zapowiedź (awizo) i komenda. Postawa zasadna. Zwroty głowy. Zwroty w miejscu. Formowanie rzędu (zbiórka); równanie, odstępy. Oddawanie czci.

3. Ćwiczenie polowe²⁾. Swobodny marsz (w grupie) na odpowiednie miejsce. Zbiórka. Przerobienie musztry jak poprzednio oraz zwrotów w zastępie w miejscu. Marsz ćwiczebnym krokiem z liczeniem.

Tydzień II.: 1. Służba wewnętrzna: Droga służbowa. Wnoszenie próśb i zażaleń. Karność: bezwzględne wykonanie rozkazów. Kary i wymierzanie kar. Zachowanie się po odbyciu kary (meldowanie, wnoszenie zażaleń). Porządek i korzystanie z lokalu. Raport; służba inspekcyjna i odynansowa. Służba wart; zachowanie się wart i posterunków; znaki poznania (hasło i odzew). Alarm i zachowanie się podczas niego.

Wykształcenie w strzelaniu: Broń, jej podział — ogólnie. Karabin i jego główne części. Obchodzenie się z bronią. Rodzaje patronów: ostre, ślepe, ćwiczebne, kapslowe, (konusy), ich rozróżnianie.

2. Musztra jednostki: Marsz frontowy (ćwiczebnny krok), zwroty w marszu. Zwykły krok, krótki krok. „Łuźnij“ „Łącz“ w miejscu.

3. Ćwiczenie polowe: Swobodny marsz jak

²⁾ Ćwiczenia polowe należy odbywać z obciążeniem. Obciążenie to (wliczając w nie ciężar ubrania, obuwia etc.). należy zwiększać od 5 kg. począwszy, co 2 tygodnie tak, by z końcem wykształcenia rekruckiego każdy z ćwiczących niósł obciążenie równe około $\frac{1}{3}$ własnego ciężaru (okrągło 25 kg). W braku przyborów polowych o odpowiedniej wadze, brać do tornistra (plecaka) jakiekolwiek przedmioty (n. p. woreczki z piaskiem).

w tygodniu I. Formowanie dwurzędu i dwójek w miejscu. Marsz frontowy i boczny, zachodzenie w szeregu i dwójkach. Formowanie dwurzędu i dwójek w marszu. Zachowanie się w marszu na „baczność“ i „spocznij“.

Tydzień III.: 1. Wykształcenie w strzelaniu: Otwieranie i zamykanie zamku (bezpiecznik: Ładowanie i rozładowywanie patronów pojedynczych i łódek. Główne części zamku. Czyszczenie broni ogólnie.

2. Musztra: Formowanie z szeregu rzędu bez zmiany czoła w miejscu i w marszu. Zachodzenie w rzedzie. Marsz z kierunkiem [dyrekcyą]. „Kłękniј!“, „Padnij!“, „Powstań“.

Ćwiczenia karabinami: „Do nogi broń!“ „W rękę broń!“, „Gotuj broń!“. (Przy „Gotuj broń!“ zwracać szczególną uwagę na odpowiednią postawę!).

3. Ćwiczenia polowe: Marsz z markowaniem ubezpieczenia. Szpica i łączniki, ich zachowanie się, znaki. Postój (biwak), warta i jej zachowanie się. Musztra: „Luzuj“ i „Łącz“ w miejscu i w marszu jako przygotowanie do tyralierki. „Wikłaj krok“, Ocenianie odległości³⁾.

Tydzień IV.: 1. Wykształcenie w strzelaniu: Rozbór i składanie zamku. Celownik, muszka. Celowanie (chwytywanie muszki równej).

2. Musztra: powtórzenie musztry jednostki i zastępu. Kierunek i przenoszenie kierunku. Formowanie dwurzędu i dwójek.

Ćwiczenia karabinami: „Na ramię broń!“ „W rękę broń!“, „Gotuj broń!“, „Cel!“, „Od oka broń!“, Ładowanie i rozładowywanie. (Przy „cel“ zwracać szczególną uwagę na odpowiednią postawę),

³⁾ Ocenianie odległości należy ćwiczyć przy sposobności każdych ćwiczeń polowych; zacząć od 100*. Ćwiczyć przede wszystkim na oddaleniu ludzi.

3. Ćwiczenia polowe⁴⁾: Marsz z ubezpieczeniem. Ocenianie odległości. Formowanie linii tyralierskiej w miejscu. Posuwanie się w linii tyralierskiej zastępami.

Tydzień V. 1. Wykształcenie w strzelaniu: Celowanie. Nastawianie celownika. Trójkąt błędu.

2. Strzelanie konusami na 15× z objaśnieniem zasad teorii strzelania. Czyszczenie broni (gruntownie).

3. Ćwiczenia polowe: Ćwiczenia z terenoznawstwa: Oryentowanie się zapomocą kompasu, zegarka, słońca, gwiazd. Każdy prowadzi oddział do wskazanego (niewidocznego) punktu. Ocenianie odległości.

Tydzień VI.: 1. Wyekwipowanie żołnierza i oddziału (osobiste i techniczne).

2. Musztra: Powtórzenie musztry zastępu formalnej.

Musztra karabinami: „Do przejrzania broń!“, „Z kolana broń!“, „Strzelać!“ Gotuj broń!“ „Klęknij!“.

3. Ćwiczenia polowe: Tyralierka zastępu: Posuwanie się. Przyjmowanie odpowiedniej postawy ciała. Posuwanie się pojedynczo lub rotami: przebieganie, pełzanie, posuwanie się w ukryciu.

Tydzień VII.: 1. Terenoznawstwo: Mapy. Oryentowanie mapy zapomocą kompasu. Najważniejsze znaki konwencyonalne (prowadzący rysuje i wskazuje na mapie).

2. Strzelanie konusowe na 20×.

3. Ćwiczenia polowe nocne. Marsz ubezpieczony. Rozwinięcie się w tyralierkę. Przekradanie się przez rostawioną linię wart. Oryentowanie się zapomocą gwiazd, ćwiczenie słuchu.

Tydzień VIII.: 1. Służba polowa: Omówienie ubezpieczeń: marszu ubezpieczonego i służby forpczt w zakresie kompanii. Przenoszenie meldunków.

⁴⁾ Od chwili, kiedy rekruci poznali zasadnicze chwytły broni, należy koniecznie na ćwiczenia polowe chodzić z karabinami.

2. Musztra plutonu: Zbiórka w rzędzie, formowanie plutonu, tworzenie czwórek i frontowanie.

3. Ćwiczenie polowe: Marsz ubezpieczony: Pluton jako patrol przedni markowanej siły głównej. Służba forpczt: Ustawienie placówki, obowiązki i zachowanie się patroli łączących, przepuszczanie przez linię forpczt z zewnątrz i z wewnątrz.

Tydzień IX.: 1. Służba polowa: omówienie wywiadów.

Alfabet strzelecki i sygnalizacja. Alfabet Morsego i zasady sygnalizacji wzrokowej i słuchowej (chorągiewkami, światłem, gwizdkiem).

2. Musztra plutonu: Tworzenie czwórek, dwójek, szeregu i frontowanie w marszu. Przejście z dwójek w dwurząd bez zmiany czoła. Przejście z czwórek w dwurząd bez zmiany czoła.

3. Ćwiczenie polowe⁵⁾: Rozwinięcie się plutonu do obsadzenia pozycji. Rozwinięcie się i atak na nieprzyjaciela markowanego.

Tydzień X.: 1. Musztra karabinami: „Do ataku broń!“. Zasady szermierki⁶⁾ (na bagnety). Kroki wprzód i wtył. Wypady, unik. Pchnięcia i parady.

2. Ćwiczenia pionierskie (saperskie) w polu: kopanie dołu strzeleckiego, rowów strzeleckich, kuchni, latryn, rozbijanie namiotów.

3. Ćwiczenia polowe: Relais — podawanie meldunków ustnych i pisemnych. Poczta polowa: ustawienie 2 stacy i służba na nich.

Tydzień XI. 1. Organizacja oddziałów naszych. Poglądowa organizacja wojska austriackiego i rosyjskiego — w zarysach ogólnych. Organizacja polspolitego ruszenia austriackiego.

⁵⁾ Dopiero kiedy rekruci poznali musztrę plutonu można z korzyścią urządzać wspólny marsz i ćwiczenia z oddziałami wyszkolonymi (ze szkoły podoficerskiej).

⁶⁾ Szermierkę na bagnety należy o ile możliwości zacząć wcześniej, n. p. w miejsce wykładu terenoznawstwa, sygnalizacji, jeśli tych się nie przechodzi, (patrz Egzamin żołnierski: Uwaga.

2. Strzelanie konusami lub strzelanie ostre⁷⁾.

3. Ćwiczenia polowe: Marsz ubezpieczony i rozwiniecie się z marszu przeciwko nieprzyjacielowi markowanemu.

Tydzień XII. 1. Powtórzenie wiadomości teoretycznych z zakresu całego programu przerobionego.

2. Strzelanie konusami lub strzelanie ostre.

3. Ćwiczenia polowe: Ćwiczenia nocne: Wymarsz wieczór. Przygotowanie biwaku (kuchnia, namioty ew. szałas). Gotowanie. Nocleg. Podczas nocy alarm.

III. Ćwiczenia gimnastyczne.

A.

1. Celem utrzymania organizmu w zdrowiu, podniesienia sprawności fizycznej oraz nadania wszelkim ruchom sprawności, poleconem jest, by wszyscy żołnierze uprawiali gimnastykę, specjalnie szwedzką.

2. Jako przygotowanie do musztry i pokonywania trudności i przeszkód terenowych oraz innych powinny komendy miejscowe przeprowadzać — szczególnie w oddziałach nowozaciecznych — minimalny program gimnastyki. Stosowanie go w szkołach żołnierskich przy początkowym wykształceniu rekrutów okaże się doskonałym środkiem pomocniczym w wykształceniu.

3. Przeprowadzanie ćwiczeń gimnastycznych w zakresie podanego programu należy skutecznie w zajęciach przeznaczonych na musztrę. Prowadzenie tych ćwiczeń należy powierzać instruktorom, znającym teoretycznie i praktycznie system gimnastyki szwedzkiej.

4. Celem uzyskania dostatecznej ilości instruktorów powinny komendy miejscowe urządzać w stosownej porze kurs dla podoficerów ew. szeregowców ze szkoły podoficerskiej, na którym nabyliby oni dostatecznej wprawy do prowadzenia ćwiczeń. Program minimalny gimn. ma być włączony w całokształt programu wszelkich kursów instruktorskich.

⁷⁾ Staraniem komendy miejscowej powinno być danie możliwości rekrutom strzelania ostrego (raz lub więcej razy).

5. Program ćwiczeń gimn. należy rozłożyć tak, by każde ćwiczenie obejmowało :

a) powtórzenie ruchów poprawiających (korektywnych), przerobionych poprzednio.

b) ruchy ramion, tułowia i nóg (wybrane z programu).

c) ćwiczenia przygotowawcze do ruchów korektywnych i ruch korektywny nowy.

d) jedno z ćwiczeń mających zastosowania praktyczne.

e) ćwiczenia oddechowe.

Ćwiczenia te, odpowiednio ułożone, zajmą nie więcej, jak 15—20 minut.

6. Poleca się podręczniki: 1. W. Sikorski: System Linga. Wyd. Związku Sokolego, jako dający całokształt ćwiczeń z zakresu gimnastyki szwedzkiej. 2. Z Podręcznika elementarnego kursu ćwiczeń polowych dla Stałych Drużyn Sokolich „program ćwiczeń gimnastycznych“. Z 16 podanych tam lekcji można po opuszczeniu ćwiczeń mniej potrzebnych ułożyć programy na każdą lekcję.

B. Program minimalny gimnastyki.

1. Ruchy ogólne: a) Ruchy ramion: R. na bark. R. przed pierś. R. na kark. R. na biodra. R. wprzód. R. w bok. R. w górę.

b) Ruchy nóg: Na palcach stań. Na całe stopy wróć. Wykrok na palce i na całe stopy. Zakrok w tył — w tył na zewnątrz. Wypad w przód — w przód na zewnątrz. Unik. Kucnięcie, Przysiad.

c) Ruchy tułowia: Zwroty tuł. w prawo — lewo. Skłony — w przód — w dół — w tył — w bok. Krążenia tułowia. Podpór leżąc przodem.

d) Ruchy głowy: Zwroty głowy w prawo — lewo. Skłony — w dół — w górę — w bok. Krążenia.

2. Ruchy przygotowujące i poprawiające postawę (korektywne):

a) Bacność: Stopy złącz (nieodpowienie odchylenie stóp). Na zewnątrz zwróć.

Dłonie na zewnątrz zwróć. Opuść. (Nieodp. trzymanie rąk).

Skoń głowę — w tył — wprzód — w dół — wprzód (nieodp. trzymanie głowy).

Ręce przed pierś złoż. Ramiona w bok. Bokiem w dół. Też: Ręce na kark złoż. Opuść (nieodp. uwy puklenie piersi).

b) Gotuj broń: Na prawo (lewo) wskos. Zakrok prawo (lewo)-nóż w tył na zewnątrz. Na palcach stań. Na całe stopy wróć. Do przodu się zwróć. Do postawy wróć.

c) Do ataku broń: Na prawo (lewo) wskos. Zakrok w prawo ('ewo)-nóż w tył. Kucznij. Do przodu się zwróć. Do postawy wróć.

3. Ćwiczenia mające zastosowania praktyczne:

a) Marsze: Kurczenie, prężenie wprzód i opuszczanie nóg naprzemian lewa i prawa w miejscu.

Ćwiczebny krok z liczeniem. Marsz z wybijaniem taktu. Pochód równoważny po łacie i belce. Zmiany kroku.

b) Biegi: bieg z liczeniem. Bieg z poskokami. Przejście z biegu w marsz. Zatrzymywanie w biegu.

c) Skoki:

Skok wolny w miejscu: 1. na palcach stań, 2. kucznij, 3. na palce wróć, 4. na całe stopy wróć (następnie na 3. skok w miejscu). Skoki te można wykonywać z obrotami, również dołączać ruchy rąk.

Skoki w wyż: z miejsca i z rozbiegiem, na wrost i odwrotny (sportowy). Skok w wyż odwrotny, opierając się na karabinie przez łąkę, belkę, płot i t. d.

Skok odwrotny i zawrotny z podporu na łacie ('murze).

Skok w dal: z miejsca i z rozbiegu.

Skok w głąb (ze zwieszenia na drabinie i t. d.)

Skok po kamieniach.

Skok podmykiem.

d) Wspinania i wstępywania: jako przygotowanie ruchy naprzemianstronne rąk i nóg — po linie

pionowej i skośnej, po żerdzi, po drabinie, po drabinie sznurowej.

e) Pełzanie: jako przygotowanie ruchy naprzemianstronne rąk i nóg.

f) Ćwiczenia oddechowe: ręce przed piersi złożyć, ramiona w bok — wdech, przed piersi — wydech, też ze zwrotem tułowia w prawo i lewo naprzemian. Ramiona w bok, na palcach stań, ramiona w górę — wdech, bokiem opuść na całe stopy wróć — wydech. Dłonie na zewnątrz zwróć — wdech, opuść — wydech. I inne.

IV. Egzamin szeregowca.

Wymagania ogólne: Szeregowiec ma rozumieć cel pracy wojskowej polskiej i obowiązki żołnierza polskiego. Powinien posiadać tyle sprawności fizycznej, wyszkolenia i wiadomości, by umiał pełnić służbę żołnierską pod kierownictwem szarż we wszelkich warunkach.

Warunki szczegółowe:

A. Świadomość celów militaryzmu polskiego i obowiązków żołnierza polskiego.

B. Wyrobienie fizyczne: Szeregowiec powinien posiadać tyle siły i wytrwałości, by mógł odbywać dłuższe marsze i ćwiczenia polowe; przebywanie w polu nie powinno ujemnie wpływać na jego zdrowie. Celem wykazania sprawności fizycznej ma odbyć marsz 30 km z obciążeniem równym $\frac{1}{3}$ ciężaru własnego w przeciągu 6 godzin (wliczając w to i spoczynki).

C. Wiadomości i sprawność w poszczególnych działach:

1. Służba wewnętrzna: Odpowiadanie wydomgom karności. Zachowanie się w służbie. Znajomość drogi służbowej. Zachowanie się przy raportach, meldunkach. Służba warty (posterunek) ordynansa. Służba inspekcji. Zachowanie się podczas alarmu.

2. Musztra: a) zwarta: wykonywanie ćwiczeń w zastępie i plutonie. Prowadzenie musztry

zastępu (umiejętność prowadzenia i poprawne komendy).
Musztra karabinami.

b) bojowa: tworzenie linii tyralierskiej i zachowanie się w niej. Znajomość znaków. Zachowanie się jako szperacz, patrol bojowy. Prowadzenie zastępu w tyralierce.

3. Wykształcenie w strzelaniu:

a) Nauka o broni: Dokładna znajomość karabinu Manlichera M. 90. i M. 95.: Części składowe. Rozbieranie i składanie zamku. Zrozumienie działania mechanizmu zamkowego i magazynowego. Czyszczenie i konserwacja (przechowywanie i obchodzenie się) broni.

Znajomość pistoletu-karabina Mauzera i pistoletu Browninga w tym stopniu, by mógł z nimi odpowiednio obchodzić się i strzelać, (ładowanie i rozładowywanie, zabezpieczanie, strzelanie, konserwacja).

b) Teorya strzelania: Proces strzału, wybuch ładunku, posuwanie się i ruch obrotowy kuli wskutek gwintu, prędkość początkowa. Zrozumienie: linii, kierunku strzału, toru pocisku. Wzniesienie szczytu toru na 300x, 500x, 600x. Pole śmierci. Odległość celu i odległość celownicza. Przyczyny i pojęcie rozstrzału.

c) Nauka strzelania: Poprawna postawa przy strzelaniu. Chwytywanie muszki równej. Nastawianie celownika. Strzelanie konusami i ostre, przyczem tolerowany rozstrzał 200⁰/₀. Strzelanie patronami ślepymi. Zachowanie się przy strzelaniu i w ogniu. Ocenianie odległości.

4. Służba polowa: a) Rozkazy i meldunki: Przenoszenie meldunków ustnych i pisemnych. Meldowanie własnych spostrzeżeń.

b) Marsze: Zachowanie się w marszu podróźnym i ubezpieczonym jako szpica, łącznik, patrol wysłany ze straży przedniej, w straży bocznej i tylnej, znajomość znaków.

c) Postoje: Zachowanie się jako warta na biwaku, kwaterach i w obozie. Zachowanie się w służ-

bie forpoczt: jako wedeta, na placówce, jako patrol między placówkami. Odnoszenie meldunków.

d) wywiady, zachowanie się w patrolu wywiadowczym.

5. Terenoznawstwo: Oryentowanie się w terenie bez przyrządów, z kompasem, zegarkiem, w nocy wedle gwiazdy polarnej {Zoryentowanie mapy. Odmierzanie odległości na mapie. Znajomość najważniejszych znaków konwencyonalnych.}

6. Organizacja armii: Znajomość organizacji naszej: oddziały, ich skład i komendy, stopnie. {Ogólna znajomość organizacji armii austriackiej i rosyjskiej.}

7. Sygnalizacja: Znajomość znaków porozumiewawczych i rozkazów wydawanych gwizdkiem, rękami i ruchami ciała przy mustrze i w służbie polowej. {Znajomość alfabetu Morsego, umiejętność sygnalizowania: chorągiewkami (jedna i dwie), światłem, gwizdkiem.} Sygnalizacja alfabetem strzeleckim.

8. Pionierstwo: Wymiary łopatk, wykonanie dołu strzeleckiego, kuchni i rozbicie namiotu samodzielnie; wykonanie rowów strzeleckich i latryn pod kierownictwem.

9. Wyekwipowanie: Znajomość potrzebnych przyborów polowych, pakowanie tornistra (plecaka), składanie płaszcza (peleryny).

Uwaga. Wiadomości ujęte w nawias {}, mogą być wymagane tylko przy odpowiednim poziomie ogólnego wykształcenia. Należy jednak dążyć, by w każdym zastępie wykształciło się 1—2 dobrych sygnalistów.

D. Egzamin należy przeprowadzać przez:

a) Stwierdzanie zapomocą osobistego obcowania (rozmów) poziomu ideowego (zrozumienia zadań militarizmu polskiego).

b) Stwierdzanie stopnia wyrobienia fizycznego i wytrzymałości na końcowych ćwiczeniach kursu.

c) urządzenie marszu — jak w B.

d) W mustrze przez przeprowadzenie jej i oddanie komendy egzaminowanemu.

e) W wiadomościach teoretycznych zapomocą przepytania.

f) Ocenę ogólną zachowania się rekruta w służbie.

E. Podręczniki polecane: Wydawnictwa „Polskich Drużyn Strzeleckich“. Wydawnictwa „Polskiego Skarbu Wojskowego, Drużyn i Związków Strzeleckich“. „Instruktionbücher für Einjährige Freiwillige“. Immanuel: „Was man von der russischen Armee wissen muss.“

V. Wskazówki prowadzenia ćwiczeń (strona administracyjna).

1. Dzień, pora i miejsce zajęć powinny być znane wszystkim należącym do danego oddziału. Odpowiedzialnym za to jest prowadzący zajęcia. Zawiadamia on osobiście lub pośrednio, wydawszy innemu polecenie zawiadomienia.

2. W razie zmiany dnia, pory lub miejsca zajęć powinien prowadzący przekonać się, czy wszyscy wiedzą o zmianie. Nieobecnych podczas ogłoszenia należy dokładnie zawiadomić o zmianie.

3. Na miejsce zbiórki stawiają się wszyscy na 5 minut przed naznaczonym terminem. Umożliwia to punktualne rozpoczęcie zajęć.

4. Tok zajęcia przeprowadza się w następujący sposób:

przed
zajęciami	{	a) Zbiórka (komenda: Stawaj w rząd! lub: Zbiórka).
		b) Apel (sprawdzenie obecnych).
		c) Wysłuchanie usprawiedliwień, ewentualnie załatwienie nieusprawiedliwionych opuszczeń.
		d) Zajęcie wedle programu.

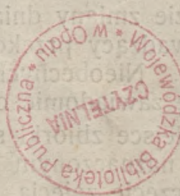
3x86 280037

30-

— 16 —

- Po zajęciu
- e) Zbiórka.
 - f) Ogłoszenie rozkazów i zarządzeń.
 - g) Przyjmowanie meldunków i prośb, udzielanie urlopów.
 - h) Załatwienie spraw administracyjnych (wkładki i i.)
 - i) Podanie terminu i miejsca następnej zbiórki (nawet, jeśli zajęcia w stałych terminach!)
 - j) Rozejść się!

5. Przeprowadzenie w powyższy sposób zajęć umożliwi karność i sprawne załatwianie spraw administracyjnych, będzie ono również ciągle wdrażać w stosunki służbowe.

Wojewódzka Biblioteka
Publiczna w Opolu

CM KEK 327071

000-327071-00-0